

"Edirne'de Kültür ve Sanat"

**Ender
Bilar**

www.enderbilar.com

EDİRNE'DE MAHALLE KÜLTÜRÜ -2-

Geçmiş yıllarda ailelerin okur-yazar oranının günümüzdeki gibi yüksek olmamasına rağmen çocuklarının eğitimi konusunda gösterdikleri öznenin daha iyi olduğunu düşünüyorum. Çocuklar, ailesine, öğretmeni ve büyüklerine saygılı, öz güvenleri yüksek, yaşamın zorluklarını yaşayarak, öğretilerek büyütülmekteydi. Örnek vermem gerekirse İlkokulu Şükrü Paşa İlkokulunda okumuştum. Evimiz de Ayşekadın Camisi yanında Talat Paşa Asfaltı üzerinde idi. Ben buradan okula yaz, kar, kış yağmur demeden yürüyerek gidebiliyordum. Yaz dönemlerimizde yağlı halka, simit vb. satardık veya ailemizin bir dostunun dükkânının da çırak olarak çalışırdık. Aslında ailemiz bize yaşamı öğretirken yaşam boyunca en büyük ihtiyacımız olacak kendimize güven duygusunu, öz güveni sağlıyordu.

Babam her hafta sonu gazetesini bayiden alırken kardeşimle ikimize de kitaplarımızı alırdı. Milliyet Çocuk dergisini okumadan geçmezdik. Kemallettin Tuğcu'nun bütün kitaplarını okumuşumdur. Ailem ve öğretmenlerimin önerisiyle evimizin yanındaki halk kütüphanesinde boş zamanlarımızı kitap ve dergi okuyarak geçirirdik.

İlkokul beşinci sınıf yıllarımda Ayşekadından Çilingirler Çarşısına yürüyerek gider yakınımız olan İsmail eniştemin

dükkânının da çalışırdım. Cuma günü olmasını iple çekerdim. Çünkü eniştem Cuma namazını kılmak için camiye giderdi. Dükkân da ben yalnız kalırdım. Müşteriye hizmet verirdim. Bu bana büyük heyecan verirdi. Taşıdığım sorumluluğu yerine getirmenin mutluluğunu yaşırdım. İş bitiminde de o dönem Halk Eğitim Merkezinden paket yayın yapan TRT'de yayımlanan çocuk programlarını televizyondan izlemek için hızlı bir şekilde yürüyerek eve girdim.

Günümüzde ise çocuklarımız 500 m. veya 1 km. uzaklıktaki okula servisle gitmekte, apartman dairelerinin dört duvarları arasında çocukluk dönemlerini bilgi teknolojileriyle oyun oynayarak geçirmektedir. Çocuklar mahalle arkadaşlarıyla oyun kurmadan kendi arkadaş gruplarıyla sosyalleşmeden büyümektedir. Mahallelerde belediyenin yapmış olduğu parklar olsa da bunları da ne kullanmayı ne de temiz tutmayı beceremiyoruz ki, bu anlatmış olduğum katkıyı da bunların ne kadar vereceğini sizlerin takdirine bırakıyorum.

Bu bağlamda 21. yüzyılın getirdiği bilgi teknolojileriyle çocuklarımızın büyümesi tabii ki çok değerli ancak şu unutulmamalıdır ki, biz toplum olarak yazılı kültürü özümsemekten sözlü kültür öğeleriyle dijital kültüre eriştik. Dolayısıyla sözlü kültürden yazılı kültüre,

yazılı kültürden dijital kültüre geçiş aşamalarını gerçekleştirmedi. Bundan dolayıdır ki, dijital kültürü kullanma becerimizde belirli alanlarla sınırlı kalmaktadır. Avrupa'da akıllı telefonların piyasaya çıkmasıyla birlikte belediyeler mahalle halkına, öğrencilere yönelik bilgi teknolojileri ve sosyal medya uygulamalarını kullanımına yönelik eğitimleri ücretsiz vermiştir.

Sonuçta 21. Yüzyılın bilgi teknolojileri Avrupalının yaşamına bilgiyle, öğrenilerek girmiştir. Bugün ülkemizde her bir çocuğun elinde yüksek fiyatlı telefonlar görürüz. Ancak çocuk, genç ve halkımız bu telefonları konuşmak ve birkaç sosyal medya uygulamasını kullanmak için edinmektedir. Aslında bu cep telefonları birer bilgisayardır. İstedikçe bilgiye, elektronik kitap ve dergiye vd. erişebilme imkânını sağlamaktadır.

21. yüzyılın getirdiği "Bilgi Toplumu" yaşamımızın her alanında hızlı değişim ve rekabeti ile gelişmeyi, buna paralel gelişen bilgi teknolojileriyle birlikte insan kaynaklarının önemini, bilgili ve öğrenen insan modellerini yaşamımıza girmesini sağlamıştır.

Ancak 21. yüzyılın getirmiş olduğu toplumsal değişim süreçleriyle birlikte ortaya çıkan küreselleşme sonunda toplumların özgün kimliklerini de kaybetme tehlikesini beraberinde getirmiştir. Günümüzde insanlığın yaşadığı deprem, devletlerin yeni bir dünya kurma stratejileriyle birlikte gelişen savaşlar sonucunda gerçekleşen göçler, her dönem ülkelerde ekonomik krizlere, işsizlik, sağlık, eğitim, psikolojik ve sosyal adaletsizliklere sebebiyet verirken kültürel çatışmaların da artmasını sağlamıştır. Bu bağlamda ülkelerin demografik yapılarında da önemli değişimlere neden olurken, kentlerin de kimliklerini tehdit etmektedir.

Kentleşmenin getirdiği yeni yaşam biçimiyle birlikte kent-

rin aldığı göçler, kentlerin yaşam kültürü ile birlikte kültürel kimliklerini, dolayısıyla mahalle kültürlerini de etkilemiştir. Ekonomik kalkınmasını tamamlamamış gelişen her ülkede olduğu gibi Türkiye'de hızlı kentleşme kaçınılmaz bir nüfus hareketini de beraberinde getirmiştir.

Türkiye'de gerçekleşen 1950 yılından önceki kentleşme hareketleri, mevcut kentlerdeki nüfusun kendi iç dinamiklerinden gerçekleşmiştir. 1950 sonrası kentleşmeyi önceki dönemden ayıran en önemli özellik kırsal alandan kentlere yönelik yoğun ve plansız göçlerle gerçekleşmiş olmasıdır. Böylelikle kırdan kente göçü tetikleyen önemli bir değişim tarımsal alanda gerçekleşmiştir.

Sanayi devrimindeki gelişmelerle birlikte tarımda makineleşme süreci işsizliği de tetiklemiştir. Bu bağlamda miras yoluyla bölünen topraklar, ailelerin geçimine yeterli olmama başlanmıştır. Bu da küçük işletmelerin nüfus artışından ötürü ailenin geçim sıkıntılarına neden olmuştur. Bu durumda tarımsal alandan kente göçü artırmıştır. Bu bağlamda kentlerin gelişmişlik süreci de (Elektrik, su vd.) köylere hızla taşınamaması da köyden kente göçün artmasına neden olmuştur.

Yıllara göre belde ve köylerde yaşayan nüfusu nüfus sayımlarına göre incelediğimizde de, 1927 yılında belde ve köylerde yaşayan nüfusun oranı % 75,8 iken 1950 yılında % 75, 1960 yılında 68,1'e gerile-

miştir. Bu yıldan itibaren hızla köyden kente göç başlamıştır. Nitekim bu oran 1975 yılında % 58,2, 1980 yılında % 56,6, 1990 yılında % 41, 2000 yılında da % 35,1 olmuştur. Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi göre de belde ve köylerde yaşayanların oranı 2010 yılında % 23,7, 2013 yılında % 8,7, 2023 yılında da % 7'e düşmüştür.

2007 yılında Türkiye'de 81 il, 850 ilçe, 2.294 Belde ve 34.438 köy bulunmaktaydı. Türkiye'de 1989-1990 yılında 2 ilde, sadece ilköğretim öğrencileri ve sonradan genişletilerek 2012-2013 lise öğrencilerinin de dahil olduğu "Taşımalı Eğitim Sistemi"nin de hayata geçirilmesiyle birlikte köyden kentte göç hızlanmıştır. Bu bağlamda 2012 yılında geçen Büyükşehir Yasası ile beraber Türkiye'deki köylerin birçoğu köyden mahalleye dönüşmüştür. Nitekim 2013 yılında ilçe sayısı 919, Belde sayısı 394 olurken köy sayısı da 18.214'e düşmüştür. 2022 yılında ise ilçe sayısı 919, belde sayısı 3.388 ve köy sayısı da 18.293 olmuştur. T.C. İçişleri Bakanlığının Türkiye Mülki İdare Bölümleri Envanteri bilgilerine göre Kasım 2024 yılı itibarıyla ise 922 ilçe, 32.269 mahalle ve 18.253 köy bulunmaktadır.

Edirne'nin demografik yapısıyla birlikte kentin kültür yapısında önemli değişimlerin getirdiği gelişmeleri de bir sonraki yazımda devam edeceğim.

Otoyol jandarması denetimlerini sürdürüyor

Edirne'de otoyol jandarması denetimlerine devam ediyor.

Valilikten yapılan açıklamada, 81 personelle görev yapan otoyol jandarmasının 15 Ekim'de teslim alınan 11 araç ve 2 motosiklet ile otoyollarda 7 gün 24 saat esasıyla çalıştığı belirtildi.

Vatandaşların huzur ve güvenliği için kesintisiz hizmet veren otoyol jandarmasının trafik güvenliğini sağlamaya devam ettiği aktarılan açıklamada, "Otoyol jandarması trafik akışının kesintisiz sürdürülmesi, trafik kazalarının önlenmesi, kazalara daha kısa sürede etkin müdahale edilmesi, kaza sonrası kayıpların azaltılması ve denetleme hizmetlerinin kesintisiz yapılması kural ihlallerinde bulunanların tespitiyle yasal gereğinin yapılması ve kural ihlallerinin önlenmesinin azim ve kararlılığıdır." ifadeleriyle yer verildi. (aa)

NÖBETÇİ

EDİRNE

ŞİMŞEK ECZANESİ
TIP FAKÜLTESİ KAVSAGI D-100 KARAYOLU
ÜZERİ NO:2
02842363377

EDİRNE CENT ECZANESİ
SABUNİ MAH. ÇİLINGİRLER CAD. 25-209 EDİRNE
02842252003

EZGİ ENGİN ECZANESİ
1. MURAT MAH. ZÜBEYDE HANIM CAD. ARMAĞAN SİT.
8/12 EDİRNE
02842132547

Ezan Vakitleri

İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
06:32	08:02	13:04	15:34	17:57	19:22

Yenigün OFSET
edirneyenigun@hotmail.com
edirneyenigun@gmail.com
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005
Kurucusu ve Sahibi:
Hasan Tahsin ERYONAR
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Tarık ERYONAR
Haber Editörü:
Özgür ORHAN

Tarih: 20 KASIM 2024 Sayı:5845

UETS adresi: 15602-06750-41933
Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:
Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri
Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE
Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57
İrtibat Bürosu:
Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanlar No: 5 EDİRNE
Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel/Fax: 0 (284) 214 33 31
Yıllık Abone Bedeli:2000 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:2500 TL. - Resmi İlanlar Sütun cm:140 TL. - Zayı İlanı 150 TL. Fiyatı 4 TL. Fiyatlara KDV dahil değildir.
Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir. GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
www.edirneyenigun.com